

RettighedsAlliancen
Årsberetning 2018

INDLEDNING	2
STATUS PÅ DET ULOVLIGE MARKED	3
DANSKERNES ULOVLIGE ADFÆRD	3
UDSVING I BRUGERADFÆRD.....	4
VÆRKTØJER TIL AT BEKÆMPE DET ULOVLIGE MARKED..	6
SAMARBEJDSLISTEN OG KODEKS	6
BLOKERINGER.....	7
IP-TASKFORCE	8
KONCEPT OG KAMPAGNER	9
POLITISK ARBEJDE	9
AKTIVITETER OG MILEPÆLE I 2018	11
BLOKERINGSPROGRAM	11
HÅNDHÆVELSE PÅ FILMOMRÅDET.....	11
SHARE WITH CARE 2.0	12
FILMAFTALEN / SHARE WITH CARE 3.0	14
SKÆRMEN FUCKR' MED DIG	14
OS DER ELSKER VIDEN	15
VÆKSTTEAM.....	17
OPLÆG OG INTERNATIONAL OPMÆRKSOMHED	18
DESIGN OG FYSISKE PRODUKTER	19
SAMARBEJDE ER NØGLEN.....	20

Indledning

Danmark var de første i verden på flere områder i 2018 i forhold til indsatsen mod det ulovlige marked, men RettighedsAlliancen ser også, at udfordringerne og dermed også behovet for regulering på nettet for alvor tager fart.

2018 har været præget af mange forskelligartede udfordringer med den kriminelle udvikling på nettet. Fake news, hadforbrydelser og hævnporno er eksempler på udfordringer, der ligesom udfordringerne med det ulovlige marked, skal løses ved hjælp af nye værktøjer og en koncentreret indsats fra myndighedernes side.

Det har derfor stor betydning, at myndighederne i det forgange år har sendt nogle klare signaler om håndhævelse på nettet. Nedsættelsen af en permanent taskforce hos Bagmandspolitiet (SØIK) til at håndtere IP-kriminalitet er en vigtig milepæl i arbejdet for at skabe tryghed og sikkerhed på nettet. Ved siden af dette, har myndighederne igangsat forskellige tiltag, der sikrer ejendomsretten til kreative produkter, herunder udviklingen i forhold til at ansvarliggøre onlineplatforme for det indhold, de distribuerer. Dette er med til at manifestere internettet som en del af virkeligheden snarere end en idealistisk bastion uden regler.

RettighedsAlliancens aktiviteter spænder i dag meget bredt, fra håndhævelse til oplysning, og 2018 har båret præg af, at der med opbakning fra blandt andre myndighederne, er igangsat initiativer som uddannelse af skoleelever i sikker adfærd på nettet, involvering af online-aktører i håndhævelse samt promovning af lovlige tjenester på det ulovlige marked. Derudover har RettighedsAlliancen været 'first movers' på en række håndhævelsesindsatser, hvor vi har udviklet værktøjerne til at følge med den digitale udvikling.

Retssager mod stream ripping-tjenester og Popcorn Time, og ikke mindst udviklingen af FilmFinder, har i det seneste år cementeret vores rolle som foregangseksempel for andre lande, og har i den grad bevist, at indsatsen er betydningsfuld. Udlandet kigger på Danmark i et forsøg på at samle egne interessenter om en lignende tilgang som

vores. Dette gælder også EU-institutionerne, hvor arbejdet i de forskellige observatorier under Kommissionen i høj grad er inspireret af Danmark.

2018 har også medført et øget fokus på ansvaret for enkeltpersoner, der fildeler ulovligt, og der har igen været mange diskussioner om tilgange til at ændre den ulovlige adfærd, herunder muligheden for at sende breve til enkeltpersoner. Fra politisk hold og fra interessenternes side er der også efterspørgsel på aktiviteter, der er målrettet brugernes adfærd, selvom den retlige udvikling i 2018 peger på en øget håndhævelse over for distributionskanalerne frem for på enkeltpersoner. I dag er brugeradfærd fortsat et centralt fokus for RettighedsAlliancen, og vi arbejder stadig inden for den strategiske platform Share With Care, hvilken RettighedsAlliancen introducerede i 2012, og som vi har udviklet siden da.

Blokeringer af ulovlige sider anerkendes i dag, også internationalt, som det mest effektfulde værktøj til at bekæmpe det ulovlige marked. Dette er dog forudsat, at blokeringerne håndteres dynamisk, hvilket fordrer samarbejde med bl.a. internetudbydere. På verdensplan står Danmark i dag for blokeringer af 10 procent af det totale antal blokerede sider.

For at vores aktiviteter kan have den ønskede effekt på omfanget af det ulovlige marked, skal de udvikles og opskaleres. Flere aktører skal deltage, og myndighederne skal fortsætte med at involvere sig direkte i arbejdet med at dæmme op for de ulovlige aktiviteter.

Status på det ulovlige marked

Danskernes ulovlige adfærd

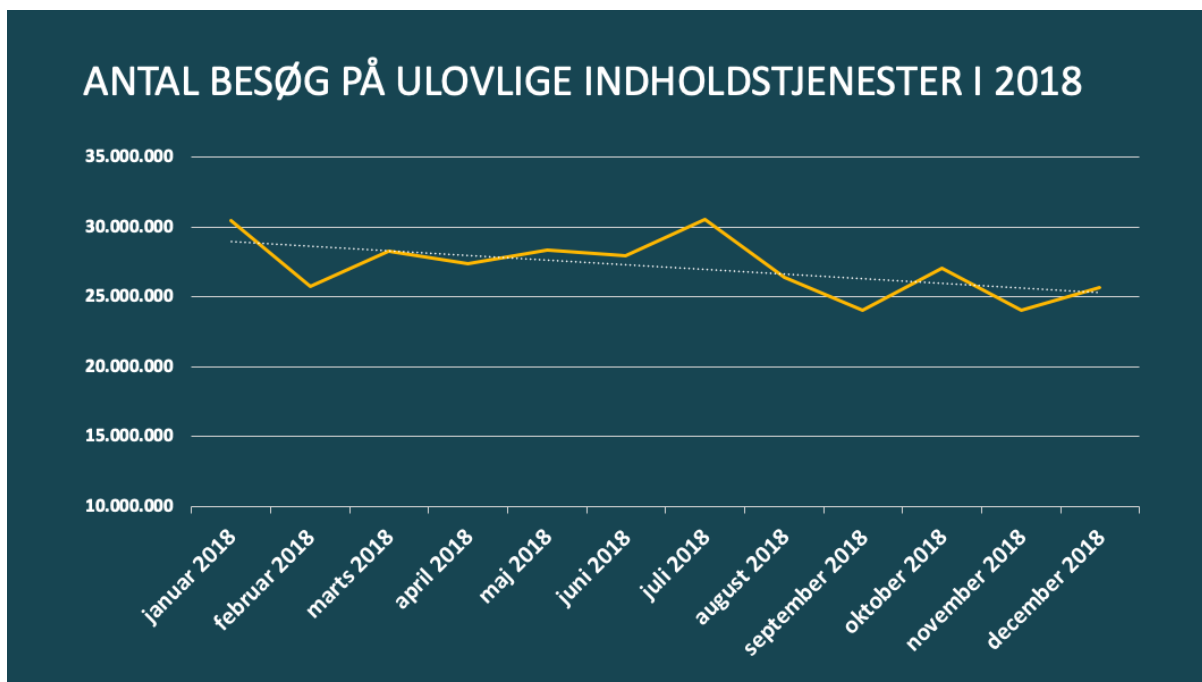
Danskernes brug af ulovlige tjenester er stadig omfattende. Film, serier, musik, litteratur og design er blot nogle af de produkter, danskerne fortsat søger på ulovlige tjenester.

I 2018 resulterede det i **325 millioner** besøg på sider med ulovligt indhold fra IP-adresser placeret i Danmark. Penge fra denne trafik er dermed gået til kriminelle bagmænd i stedet for rettighedshaverne, og brugernes personfølsomme oplysninger risikerer at blive gjort tilgængelige for personer med dårlige intentioner. Selvom effekten af RettighedsAlliancens arbejde ikke er til at tage fejl af, er det fortsat vigtigt, at vi samarbejder om indsatsen mod brugen og driften af det ulovlige marked – for at sikre fair forretningsvilkår og trygge rammer for både vores medlemmer og brugere af internettet.

I 2018 klikkede danske IP-adresser sig i gennemsnit ind på ulovlige tjenester 27 millioner gange om måneden. Det er særligt film og serier, der tiltrækker danskerne, og en spørgeundersøgelse om brugeradfærd i Norden, udarbejdet af Mediavision, viser, at 455.000 individuelle danskere månedligt tilegnede sig ulovlige film og serier i 2018. Da undersøgelsen fra Mediavision alene beskæftiger sig med film og serier, er det nødvendigt også at inkludere den ulovlige adfærd på området for musik, design, litteratur, live-sport mv. For selvom besøg til ulovlige film- og serietjenester udgør langt størstedelen af danskernes trafik på det ulovlige marked, er der stadig stor aktivitet på ulovlige tjenester med udbud af andre ulovlige produkter. Derfor forventer vi, at antallet af danske brugere på ulovlige tjenester er endnu højere.

Udsving i brugeradfærd

Som det fremgår af Graf 1, lå aktiviteten på de ulovlige tjenester stabilt fordelt over 2018, dog med flest besøgende i januar og juli. Besøgstallet til ulovlige tjenester har i 2018 stabiliseret sig ved niveauet for udgangen af 2017 – dog med tendens til et lettere fald.

Graf 1) Antallet af besøg fra danskere på 1.855 tjenester, der tilbyder ulovligt indhold.

Årsagen til de observerede udsving i aktiviteten på ulovlige tjenester skyldes sandsynligvis den dynamiske og komplekse karakter af markedet, hvor tjenester hyppigt opstår og lukker ned igen, eller rebrander sig selv under nyt navn og domæne, som tilfældet med tjenesten 123Movies, der var særdeles populær i 2017. Men ligesom på det lovlige marked er der også sæsonbetingede udsving i brugeradfærden – eksempelvis i kraft af udbuddet af tilgængeligt indhold, såsom nye 'blockbusters' fra Hollywood.

Hertil kommer håndhævelsesaktiviteter fra den offentlige og private branche, f.eks. RettighedsAlliancens hjemmeside-blokeringer, som har en synlig, positiv effekt på antallet af besøg til ulovlige sider. Også udviklingen og udbredelsen af smartphones har betydelig effekt på danskernes ulovlige adfærd. Gennemsnitligt udgør mobile enheder, herunder smartphones, 53 pct. af besøgene på ulovlige tjenester i 2018.

Den tekniske udvikling betyder også, at den ulovlige distribution i højere grad sker decentralt og mobilt. Denne udvikling udfordrer de etablerede håndhævelsesværktøjer, som derfor skal udvikles til at være mere dynamiske og kunne håndtere nye

distributionsformer. I 2018 udfordrede RettighedsAlliancen flere nye tekniske distributionsmåder via retssystemet, men det er fortsat kombinationen af håndhævelsesværktøjer med andre værktøjer, der sikrer effekten af håndhævelsen.

Værktøjer til at bekæmpe det ulovlige marked

RettighedsAlliancens aktiviteter baserer sig på tre værktøjer, der tilsammen udgør den såkaldte "Danske Model".

- **Håndhævelse**
- **Brugeransvar**
- **Samarbejde mellem online-aktører**

I dag er denne model et stærkt og internationalt anerkendt værktøj i arbejdet for at sikre fair forretningsvilkår på online-markedet og trykke rammer for brugerne at færdes i. På alle tre områder er der sket en stor udvikling i 2018, hvor vi gennem ihærdig indsats og samarbejde på tværs af branchen, har dyrket og udvidet værktøjerne til de effektive reguleringsinstrumenter, de er i dag.

Samarbejdslisten og kodeks

Et vigtigt redskab i bekæmpelsen af rettighedskrænkelser på internettet er samarbejdet mellem en række aktører om at afskære direkte og indirekte pengestrømme til ulovlige aktiviteter. Et værktøj i dette samarbejde er den såkaldte "samarbejdsliste", som er en dynamisk samling af ulovlige tjenester, der tilbyder film, serier, musik, litteratur, design, live stream af sport m.v. RettighedsAlliancen måler antallet af besøgende på de forskellige sider, og listen udvides i takt med, at nye ulovlige tjenester oprettes og opdages. Per januar 2019 indeholder listen **5.315** tjenester. Af disse var **1.855** sider aktive i løbet af 2018, hvilket betyder, at de har haft besøg fra danskere i perioden. Listen er et centralt omdrejningspunkt for arbejdet med at monitorere og bekæmpe pengestrømme og trafik til ulovlige tjenester.

På initiativ af RettighedsAlliancen blev der derfor på Kulturministeriets Dialogforum etableret et kodeks med annoncører om at blokere for annoncer på de ulovlige sider på listen. Kodekset beskriver de værdier, der ligger bag samarbejdslisten og den formelle proces for at bruge den. RettighedsAlliancen har i 2018 fremlagt et revideret kodeks i Dialogforum med en udvidet deltagerkreds; både sociale platforme, undervisningsinstitutioner, betalingsudbydere m.fl. Denne bestræbelse er dog blevet forsinket, da håndteringen af samarbejdslisten i 2018 stødte på udfordringer, der har betydet, at arbejdet med et fælles kodeks og brugen af listen har ligget stille siden sommer. RettighedsAlliancen har dog fremlagt et forslag til opdateret fælles kodeks og liste, som vi forventer at forelægge for nye deltagere i 2019.

Samarbejdet i Dialogforum om et kodeks er en aktivitet, der understreger, at Den Danske Model er på forkant med den europæiske udvikling. Eksempelvis er tilvejebringelse af et lignende EU-kodeks om at afskære annoncestømme først kommet i gang i 2018, og vurderes fortsat af flere for at være utilstrækkeligt. RettighedsAlliancen er i løbende dialog med EU Kommissionen om kodekset, da Danmark således er langt fremme ift. resten af Europa.

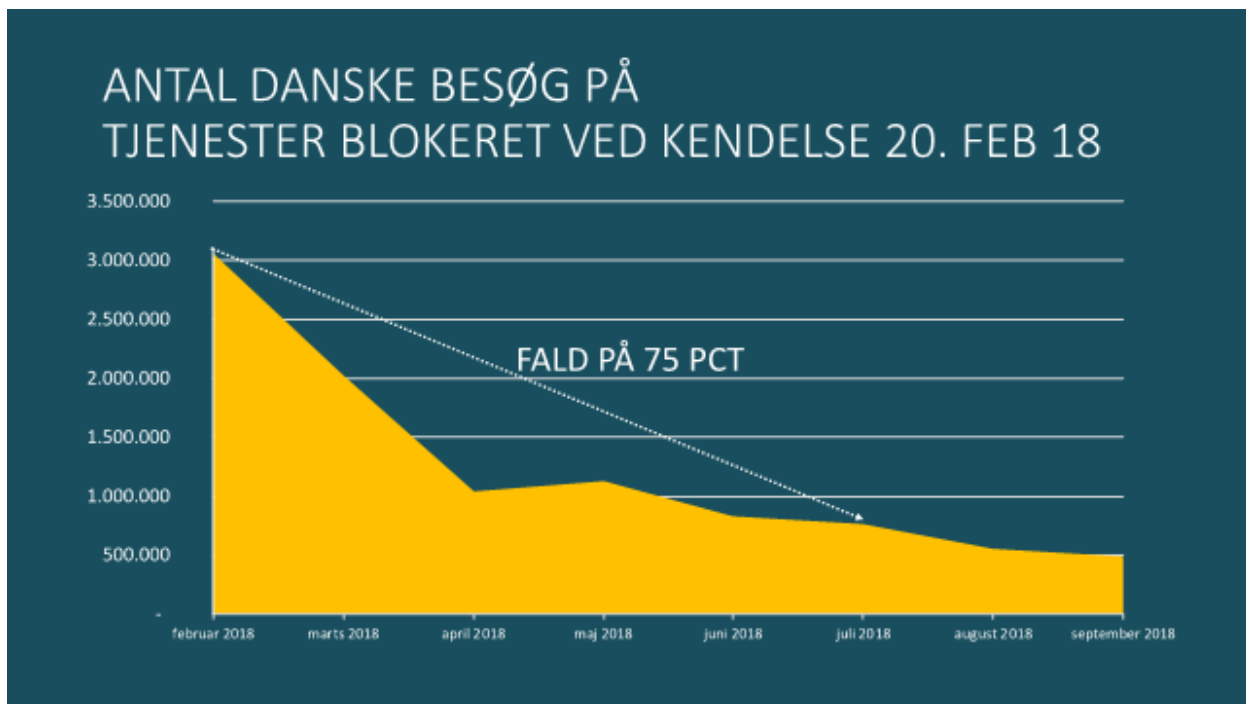
Blokeringer

Det unikke danske samarbejde mellem rettighedshavere og teleselskaber om blokering af ulovlige tjenester er også fortsat et centralt og enormt effektivt redskab i bekæmpelsen af det ulovlige marked. Samarbejdet, der indebærer en domstolsprøvelse af tjenesters lovlighed, før de kan blokeres, stod sin prøve i 2017, hvor blokeringsafgørelserne blev gjort dynamiske. Afgørelserne gik således fra at omhandle en specifik hjemmeside til selve tjenesten, inklusiv 'mirror sites', der giver adgang til den ulovlige tjeneste.

Erfaringsmæssigt har blokeringer den umiddelbare, direkte effekt, at antallet af månedlige besøg på de ulovlige tjenester reduceres med **75 procent** efter 4-5 måneder fra domstolskendelsen afsiges. Fra kendelsen afsiges, til blokeringen er implementeret hos teleselskaberne, går der typisk nogle dage, og de hidtidige

brugere af de nu blokerede tjenester vil fortsat forsøge at få adgang til tjenesten, indtil de mødes med blokeringskiltet første gang. Disse forhold kan være med til at forklare, hvorfor besøgstallet ikke omgående falder med 75 procent. De resterende 25 procent antager RettighedsAlliancen hovedsageligt skyldes danskernes brug af alternative DNS-udbydere. Graf 2 illustrerer effekten af blokeringen på 30 hjemmesider ved byretten i Horsens, kendelse af 20. februar 2018.

Graf 2) Udviklingen i antallet af danske besøg på 30 tjenester efter blokering.

IP-Taskforce

SØIK fik i 2018 gjort den såkaldte IP-Taskforce permanent efter en ihærdig politisk indsats fra RettighedsAlliancens side. IP-Taskforcen er i 2019 blevet bemanded af 8 efterforskere og 3 anklagere, der er dedikerede til at håndtere IP-kriminalitet. Eftersom taskforcen først er blevet bemanded i år, forventer vi at se en række sager, der synliggør politiets tilstedeværelse på internettet i 2019, herunder på sociale medier, hvor vi ser en tiltagende distribution af ulovlige kopier. Allerede i februar i år har vi set IP-Taskforcens effekt, da to mænd blev sigtet for at kopiere og sælge digitale bøger

til studerende i hele landet. Ud over den umiddelbare effekt på distributionen og bagmændene bag, herunder at det ulovlige salg er stoppet, ser vi også, at det har en vigtig, præventiv effekt på brugerne, at politiet tydeligt og synligt informerer om, at det er ulovligt at up- og downloade ulovlige kopier – og ikke mindst, at politiet viser, at de også er tilstede digitalt på onlineplatforme.

RettighedsAlliancen arbejder fortsat for, at politiet selv bliver i stand til at blokere for ulovlige hjemmesider – de såkaldte myndighedsblokeringer, ligesom det sker i dag via domstolene. Myndighedsblokeringer kom for alvor på den politiske dagsorden i 2018, hvor regeringens Vækstteam for de kreative erhverv bl.a. anbefalede myndighedsblokeringer, som et værktøj til at forbedre vilkårene for de kreative brancher¹.

Koncept og kampagner

I 2018 etablerede RettighedsAlliancen forskellige oplysningsindsatser, som har til formål at motivere brugerne til at tage ansvar for deres færden på internettet og samtidig synliggøre, at det er ulovligt at bruge streamingtjenester med kopieret indhold samt at dele kopier. Grundstenene for det seneste års oplysningskampagner er kombinationen af tidligere års Share With Care og Os Der Elsker Film, som vi har bygget en række kampagner videre på. Konceptet bag indsatserne er at flytte brugeradfærd ved dels at fortælle brugerne, at en given aktivitet er ulovlig og dels at vise dem, hvor de kan finde lovlige tjenester. Målet er at gøre det lovlige valg til det nemme valg.

Politisk arbejde

RettighedsAlliancen har igennem 2018 været i tæt og konstruktiv dialog med myndigheder og politikere. Hovedbudskabet er, at ophavsret spiller en afgørende rolle for de kreative erhverv, og derfor skal ophavsretten kunne håndhæves. I det politiske arbejde har særligt fire mål været styrende i det forgangne år:

---

¹ *Vækstteam for kreative erhverv (2018): Danmark: Et internationalt førende vækstmiljø for kreative erhverv, Hovedrapport.*

- Etablering af en permanent IP-Taskforce hos SØIK, der udelukkende håndterer IP-kriminalitet. Dette er lykkedes med etableringen af IP-taskforcen hos Bagmandspolitiet i foråret 2018.
- Opdatering af blokeringsværktøjet. Blokeringer er det mest effektive håndhævelsesværktøj, men bør skærpes med mulighed for brug af myndighedsafgørelser i forbindelse med blokeringsager for at fremme sagsbehandling og dermed øge antallet af blokeringer.
- Videreførelse af Share With Care 2.0, i et fortsat samarbejde om en Share With Care version 3.0, for at sikre ressourcer til den nye hjemmeside og FilmFinder, så de kan driftes og udvikles, som minimum, de kommende 3 år.
- Øget fokus på brugeransvar inden for rammerne af den nuværende strategi og tilgang, hvilket i praksis betyder, at RA synliggør brugeransvar gennem oplysning og præventive aktiviteter.

Aktiviteter og milepæle i 2018

2018 har budt på mange aktiviteter, kampagner og gennembrud for RettighedsAlliancen, som vi gennemgår i det følgende.

Blokeringsprogram

I 2018 er blokeringsprogrammet blevet effektiviseret og gjort fuldt operationelt. RettighedsAlliancen fik således blokeret for **133** ulovlige hjemmesider i 2018². Der indgives på årsbasis 4-5 ordinære blokeringsanmodninger til domstolene, der hver især vedrører 20-30 af de mest populære, ulovlige tjenester blandt danskerne, samt tilhørende mirror sites. Sagerne betegnes som ordinære, da der er tale om teknik og jura, som domstolene allerede har forholdt sig til i tidligere blokeringsager.

Derudover føres der på årsbasis 1-2 principalsager, hvor lovligheden af nye tekniske metoder til at distribuere indholdsprodukter testes ved domstolene. Tidligere principalsager omfatter blokeringen i december 2017 af den decentrale tjeneste Popcorn Time, og i 2018 fik RettighedsAlliancen, som de første i verden, blokeret for en stream ripping-tjeneste, der gav adgang til at konvertere og downloade musik fra YouTube.

I 2019 forventer vi at teste juraen for at blokere streaming af live-sport og cyberlocker-tjenester. Særligt streaming af live-sport, forventer vi, vil kræve noget mere end de nuværende ordinære DNS-blokeringer.

Håndhævelse på filmområdet

Efter oprettelsen af den nye IP-Taskforce hos SØIK, anmelder RettighedsAlliancen overtrædelser af vores medlemmers rettigheder til taskforcen, som vurderer, hvorvidt sagen har en tilknytning til Danmark. Det kan eksempelvis være danske bagmænd eller domæner tilhørende ulovlige tjenester, der er blevet registreret med et dansk top-

---

² Heraf var 53 hjemmesider mirror sites, der gav adgang til ulovlige tjenester omfattet af tidligere domstolskendelser.

level domæne (TLD, det land domænet identificeres med). Etableringen af IP-Taskforcen har også medført en eskalering i antallet af sager, som RettighedsAlliancen anmelder.

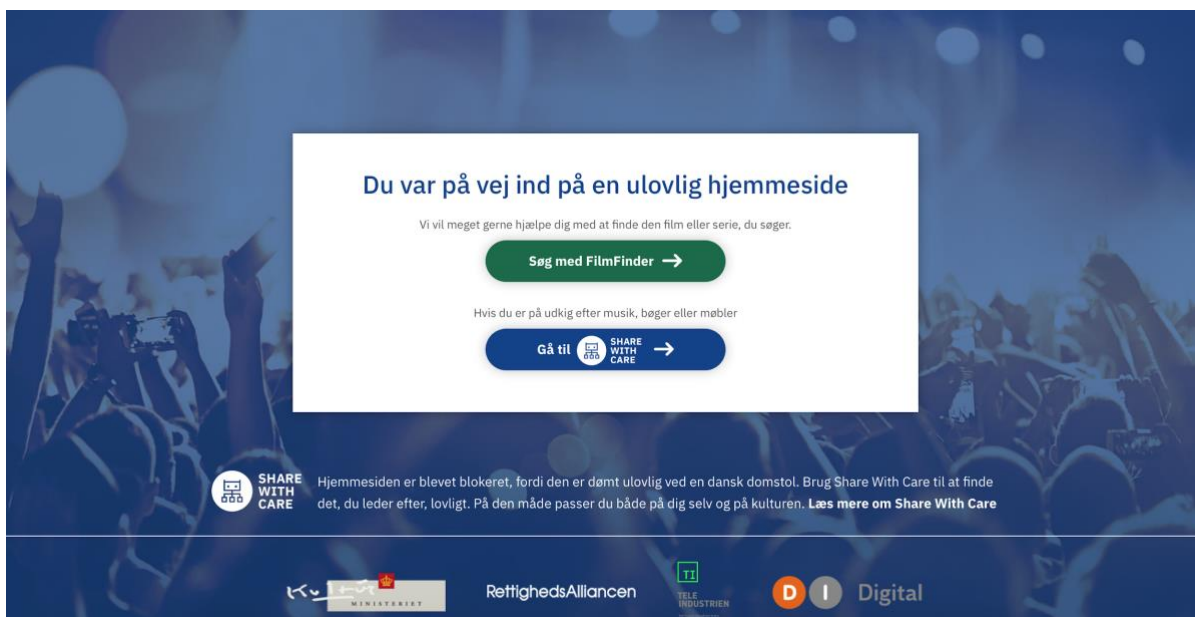
På nuværende tidspunkt er der 25 igangværende straffesager indenfor alle medlemsområder. Hovedparten af de igangværende straffesager omhandler distribution af vores medlemmers værker på onlineplatforme, såsom Facebook, DBA m.v., hvor danskerne bruger meget af deres tid på nettet. Formålet med vores fokus på disse platforme er at skabe en klar bevidsthed hos brugerne af platformene om, at ophavsretten også gælder på internettet, og politiet også er tilstede og kan håndhæve hér.

En af de større sager, som er blevet afgjort i 2018, er sagen om ulovlig streaming og distribution af omkring 800 film mod betaling – uden aftale med rettighedshaverne. Sagen blev afgjort ved Retten i Glostrup den 30. oktober, med et positivt udfald, da retten fandt tiltalte skyldig. Straffen blev dog betinget, da ineffektivt politiarbejde gjorde, at sagen var flere år undervejs (RettighedsAlliancen meldte sagen i 2015).

Dommen er et vigtigt signal, om at der sanktioneres hårdt mod rettighedskrænkelser. Og den langsommelige proces understreger behovet for, at den nu permanente IP-Taskforce kommer til at fungere målrettet og har tilstrækkelige ressourcer.

Share With Care 2.0

I samarbejde med teleselskaberne, Dansk Industri og Kulturministeriet lancerede RettighedsAlliancen Share With Care 2.0 i oktober 2018. Konceptet og kampagnen var en stor milepæl i samarbejdet, fordi det både cementerede bæredygtigheden af Den Danske Model, branchesamarbejdet og selvfølgelig lanceringen, som de første i verden, af en søgemaskine integreret i selve blokeringskiltene. Søgemaskinen er blevet døbt *FilmFinder*.

Share With Care-samarbejdet har været et bærende element i RettighedsAlliancens grundtanke om at 'skubbe' brugerne over på de lovlige tjenester. Her har FilmFinder været afgørende i opgraderingen af Share With Care-platformen, da den er et redskab, der kan identificere de lovlige tjenester, der tilbyder det materiale som efterspørges af brugerne.

Hvor Share With Care version 1.0 handlede om at stoppe trafikken til ulovlige tjenester, handler version 2.0 om at kombinere dette med at flytte brugerne over på de lovlige tjenester.

I kølvandet på lanceringen af Share With Care 2.0, vil RettighedsAlliancen foretage en række målinger på, hvor mange af de besøgende på ulovlige tjenester, der benytter sig af FilmFinder og bevæger sig videre til lovlige tjenester eller besøger kampagnens hjemmeside. I de første tre måneder efter lancering, havde der været over **35.000** besøg på FilmFinder og Share With Care, hvoraf hhv. **48 procent** af besøgende på FilmFinder og **57 procent** på Share With Care kommer fra ulovlige sider, og altså er blevet dirigeret videre af blokeringsskiltet. Tallene indikerer, at der er stor interesse for lovlige tjenester, og at vi kan konvertere trafik fra ulovlig til lovlig ved at promovere lovlige tjenester på det ulovlige marked.

FilmFinder har potentiale til at kunne videreudvikles med søgefaciliteter, som også kan inkludere udbydere som eksempelvis biografer. Share With Care-samarbejdet skal derfor løbende plejes, og dialogen mellem RettighedsAlliancen og teleselskaberne er helt central for at opretholde og udvikle samarbejdet fortsat. I øjeblikket går en central del af dialogen desuden på nye blokeringsmetoder, herunder mulighederne for at kunne IP-blokere live-streams i forbindelse med live sport. Videreudviklingen vil indgå i planlægningen af Share With Care version 3.0.

Filmaftalen & Share With Care 3.0

Filmaftalen 2019-2023 blev offentliggjort den 1. November 2018 med afsnit og midler dedikeret til bekæmpelse af ulovlig download og streaming. I aftalen er der afsat **3 millioner kroner** til videreførelse og udvikling af Share With Care de kommende år, hvilket vil munde ud i Share With Care version 3.0. For RettighedsAlliancen udestår dog stadig at få etableret et samarbejde om finansiering af den nye version med teleudbydere og andre samarbejdspartnere, men RettighedsAlliancen forventer snarest i 2019 at komme med et udspil, der kan fastholde samarbejdet i en form, der også er acceptabel for Kulturministeriet.

Skærmen Fuckr' Med Dig

2018 var også året, hvor læringsforløbet og undervisningsplatformen *Skærmen Fuckr' Med Dig* løb af stablen. Forløbet er et EU- samt Copydan Tekst og Node-støttet undervisningsprojekt, der underviser børn i udskolingen i sikker, digital adfærd på internettet. RettighedsAlliancen er projektansvarlig, og projektet er udviklet i samarbejde med forlaget Alinea/Egmont og adfærdsekspertene hos /KL.7.

Formålet med projektet er at ændre adfærd hos børn i alderen 12-16 år og øge deres bevidsthed om, hvordan man færdes på nettet og undgår ulovlige internetsider. Børnene bliver opmærksomme på deres egen digitale adfærd og undervises også i at identificere ulovlige sider. Desuden får de indsigt i de konsekvenser, der kan være ved at bruge dem. Grundtanken for forløbet er, at sociale normer er styrende for adfærd, og at det derfor er et afgørende fokusområde for projektet at påvirke og

ændre de sociale normer, der allerede opstår blandt børn i folkeskolen. Projektet har på den baggrund en ambition om at skabe en udbredt norm om, at lovlig adfærd på internettet er 'normalen'.

Læringsforløbet og den tilhørende platform blev testet på tre folkeskoler med stor succes. Budskaberne om at være bevidst om sin online-færden rammer et vigtigt element i dannelse og sikkerhed på nettet, og derfor var tilbagemeldingerne fra test-skolerne både konstruktive og positive. Portalen vil derfor blive markedsført på uddannelsesmesser i 2019, med forventningen om at få forløbet udbredt til flere skoler. Projektet afsluttes som EU-støttet projekt med udgangen af februar, men RettighedsAlliancen arbejder for at få støtte til udvikling af flere moduler på platformen, eksempelvis for kopivarer.

Os Der Elsker Viden

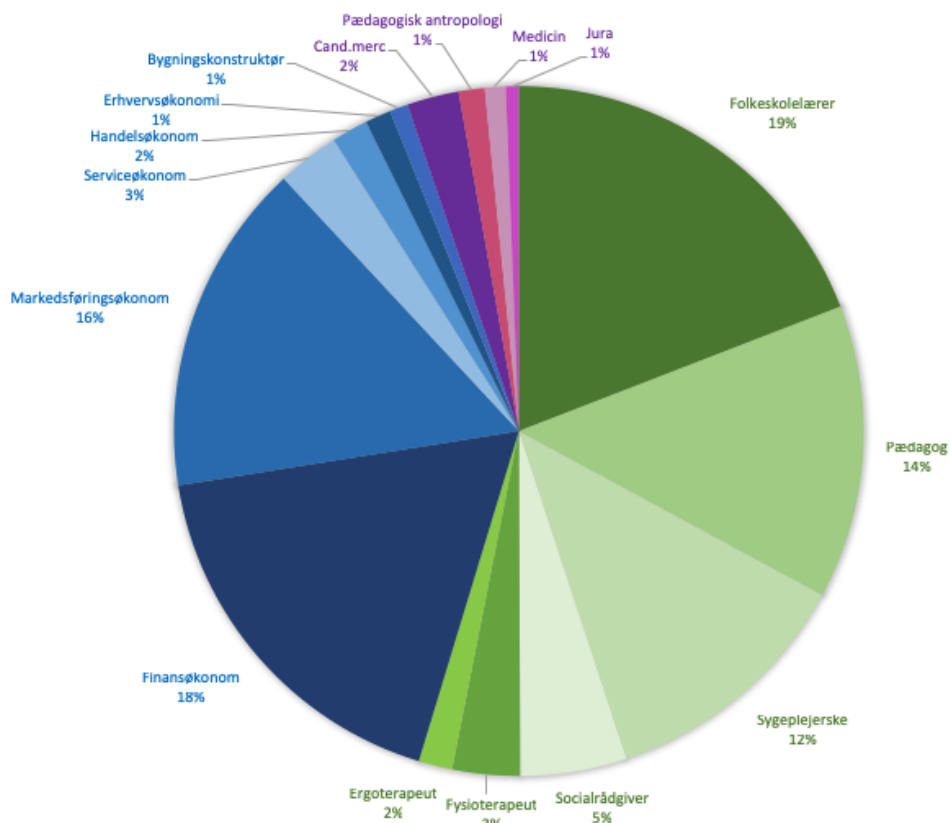
Kampagnen Os Der Elsker Viden gik i luften i sommeren 2017 og løb således ind i sit andet år i 2018. Kampagnen er vokset og har efterhånden fået godt fat i sin essens med kombinationen af dialog, håndhævelse og voksende, stærke kontakter og samarbejder med især uddannelsesinstitutioner.

Kampagnen tilbyder værktøjer og viden til studerende, så de lærer at skelne mellem lovlig og ulovlig kopiering og deling af bøger. Fokus er særligt at være til stede på de sociale medier, hvor køb og salg af ulovlige bøger oftest foregår. Særligt på Facebook har kampagnen været synlig – både på kampagnens egen Facebookside, men også i kraft af delte opslag på diverse studiegruppesider, hvor vi ser, at brugerne i stigende grad tager budskaberne til sig. 2018 har derfor i høj grad været brugt til at udvikle kampagnen og målrette dens indsatser, så den nu primært er fokuseret dér, hvor problemet er mest akut og dér, hvor vi har kunnet skabe fundament for samarbejder.

I løbet af 2018 blev en række initiativer til udvikling og styrkelse af kampagnen mulige. Bl.a. har RettighedsAlliancen kunnet øge monitoreringen af ulovligt køb og salg på diverse platforme og på den baggrund indsamle data, som vi har kunnet analysere og ligge til grund for en mere målrettet kommunikation. Data fra vores Facebook-

monitorering viser eksempelvis, at langt størstedelen af alle sager kommer fra professionshøjskoler³, som det fremgår af Graf 3, ligesom det er specifikke studieretninger⁴, der dominerer krænkelserne:

Graf 3) Ved udgangen af 2018 har RettighedsAlliancen håndteret 1842 krænkelser. Grafen viser den beregnede fordeling af krænkelser af studiebøger fordelt på studieretninger.

Den store mængde data fra egen monitorering og eksterne indberetninger har bevirket, at vi i løbet af efteråret 2018 har kunnet målrette indsatserne mod enkelte skoler, med konkrete eksempler på, hvorfor de skal gøre en indsats. Det har bl.a. mundet ud i, at Os Der Elsker Viden har fået flere nye officielle støtter – heriblandt fem uddannelsesinstitutioner, som har fået logo på osderelskerviden.dk. Derudover har Danmarks Medie- og Journalisthøjskole brugt kampagnen i et flere ugers

³ Grønne nuancer er uddannelsesretninger fra professionshøjskoler, blå er fra erhvervs-akademier og lilla er universiteter.

⁴ Det skal her understreges, at denne data er fra vores monitorering på Facebook og de grupper, vi har adgang til. Den ulovlige deling foregår også på andre, mere lukkede platforme, hvor fordelingen således kan se anderledes ud.

eksamensforløb og derigennem haft kontakt til mere end 1.000 studerende, og så har Syddansk- og Aalborg Universitet nedsat arbejdsgrupper, der i samarbejde med Os Der Elsker Viden har igangsat en lang række initiativer.

Vækstteam

Regeringen nedsatte i marts 2018 et Vækstteam for de kreative erhverv, som 29. oktober 2018 kom med en række anbefalinger, der i 2019 skal omsættes i form af lovgivning og andre tiltag. Blandt anbefalingerne udgør håndhævelse et selvstændigt afsnit med følgende fire markante anbefalinger, i høj grad baseret på bidrag og data fra RettighedsAlliancen:

1: Kulturministeriet viderefører Share With Care-samarbejdet i en version 3.0. Der er således afsat midler til drift samt nye aktiviteter, forudsat at de involverede parter også bidrager til finansiering. Den konkrete udmøntning skal finde sted i 2019.

2: Brug af myndighedsafgørelser der betyder, at eksempelvis SØIKs specialiserede enhed for Intellectual Property Rights (IPR) får adgang til at pålægge blokeringer. RettighedsAlliancen har drøftet denne mulighed med andre aktører specielt internetudbydere og hhv. Kultur- og Erhvervsministeriet, hvor der ikke er mødt modstand, ligesom der også politisk er opbakning. Den konkrete udmøntning vil i 2019 dog fortsat kræve en indsats fra rettighedshaverne og fortsat politisk opmærksomhed, da ikke alle myndigheder og ministerier kan forventes at være lige positive.

3: Brugeransvar er kommet på dagsordenen. RettighedsAlliancen har i dialog med relevante myndigheder foreslået, at RettighedsAlliancen i samarbejde med SØIKs IP-Taskforce udskiller og griber retsligt ind over for grupper af meget aktive brugere, set ud fra data indsamlet af RettighedsAlliancen. Det vil altså ske parallelt med den overordnede strategi om at gå efter udbydere af ulovligt materiale (bagmænd) snarere end tilfældige brugere. Også her skal der i 2019 arbejdes med udformning og eventuel implementering.

4: Samarbejdet med internetudbydere er udbredt med et fælles kodeks blandt en lang række aktører. Kodekset suppleres af en samarbejdsliste, som bruges til at afskære annoncer mm. til ulovlige sider. I 2019 skal dette arbejde videreføres, bl.a. med involvering af flere aktører. Kulturministeriet vil stå for at afholde et Dialogforum, hvor flere aktører inviteres til at deltage i samarbejdet, ligesom der kan blive igangsat en række yderligere initiativer.

Oplæg og international opmærksomhed

En stor del af RettighedsAlliancens arbejde går på at fortælle om vores unikke tilgang til bekæmpelse af det ulovlige marked, der er kombinationen af ophavsret, digital håndhævelse, adfærdsdesign og politisk arbejde. Det gør vi bl.a. for at understøtte en ensartet tilgang til problemet og for at forbedre mulighederne for samarbejder om håndhævelse mm. både i Danmark og internationalt. Interessen for vores arbejde er stor både nationalt og internationalt. I 2018 var RettighedsAlliancen ude og holde oplæg på over **40** forskellige fora og konferencer i både Danmark og resten af Europa – på alt fra dommerseminarer og Europol-konferencer til internationale netværksmøder, har RettighedsAlliancen fortalt om sit arbejde og unikke samarbejder.

Den primære grund til udlandets store interesse for RettighedsAlliancens arbejde er, at vi er lykkedes med at skabe en lang række samarbejder på tværs af brancher og myndigheder. Desuden er vi også 'kendt' for, hvordan vi med adfærdsdesign 'skubber' til brugerne og skaber sikker og lovlig adfærd på nettet. Her er udviklingen fra Share With Care version 1.0 til 2.0 et godt eksempel, da brugeren ikke længere blot bliver bremset på vej mod ulovlig adfærd, men i samme rejse bliver informeret og flyttet til lovlige tjenester. Denne erkendelse af, hvordan menneskelig adfærd er styret, bruger RettighedsAlliancen aktivt til at stoppe ulovlig adfærd, og med de stærke samarbejder og muligheder for at etablere disse adfærdsændrende interventioner, har vi skabt et unikt digitalt design, som ikke findes andre steder i verden.

Design og fysiske produkter

RettighedsAlliancen intensiverede sit fokus på designområdet og ansatte i maj 2018 en medarbejder dedikeret til området. Der er gjort en stor indsats i forhold til monitorering af auktionssites og nedtagning af ulovlige annoncer, samt monitorering på Facebook, hvor det har været muligt at identificere grupper der distribuerer og sælger kopier af møbler, belysning og brugskunst. Siden juni 2018 har vi registreret **267** sager om ulovligt salg alene på Facebook, hvoraf **160** annoncer er nedtaget.

Andre design-indsatser i 2018 har været blokering af hjemmesider, der sælger designkopier, hvilket i februar resulterede i blokeringen af syv ulovlige tjenester, der alle rettede sit salg og sin markedsføring mod Danmark. I starten af 2019 indgives yderligere en blokeringsanmodning, og vi kan efter de tidligere blokeringer se en tydelig effekt af disse blokeringer, da trafikken til de blokerede tjenester faldt med ca. **75** procent.

Yderligere har vi i 2018 anmeldt 3 sager om ulovlig distribution og salg af kopier til SØIK, som på nuværende tidspunkt efterforskes. Der verserer desuden en straffesag om organiseret salg af designkopier via en engelsk hjemmeside, ejet af en person bosiddende i Danmark, som blev anmeldt tilbage i 2016. Der er nu rejst tiltale i sagen, der forventes berammet i løbet af 2019.

Endeligt har vi indgivet toldanmodninger på vores medlemmers vegne, og vi har faciliteret, at alle vore designmedlemmer fik mulighed for at deltage på danske og norske toldseminarer i hhv. København og Oslo. I forbindelse med rådgivning af vores medlemmer, har vi oplevet en stigning i efterspørgslen på en IP-strategi, og vi har derfor udarbejdet en tjekliste, der kan bruges som afsæt for en strategi.

Samarbejde er nøglen

Selvom RettighedsAlliancen oplever store fremskridt i kampen mod det ulovlige marked, hvad enten det drejer sig om musik, film, litteratur eller design, så har vi fortsat brug for opbakning i branchen til det samarbejde, der gør Den Danske Model unik, og som udlandet misundeligt skuer mod. Det ulovlige marked udvikler sig konstant med nye kreative måder at distribuere ulovligt indhold på, og derfor er det vigtigt, at vi konstant holder os opdateret, opskalerer og udvikler os for at holde trit. Det er en fælles opgave, og vi arbejder konstant for at øge medlemskredsen, og for at få det offentlige til at involvere og engagere sig i arbejdet.

Vi kan se, at vores arbejde virker, og at det inspirerer nye fællesskaber, der sammen tager kampen op. Designbranchen er et glimrende eksempel herpå, da de er gået sammen om budskabet for at stå stærkere. Det arbejder vi i RettighedsAlliancen på at se meget mere af i 2019.

København, februar 2019

Pva. RettighedsAlliancens bestyrelse

Direktør Maria Fredenslund